Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакція ул. Францісканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованй.

Рекламаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои".

Предплата у Львовѣ въ Адміністраціи „Ґазеты Львôвскои" и въ ц. к. Староствахъ на провінціи

на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к.
на чверть року . . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к.
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 195. Субота 31 серпня (12 вересня) 1891. Рôкъ I.

Мудрôсть султана — клопôтъ для Европы.

Справа дарданельска и змѣна кабінету въ Константинополи не сходять все ще зъ порядку дневного. Политики цѣлои Европы ломлять собѣ головы надъ сими фактами стараючись дослѣдити ихъ причинъ и вôдгадати наслѣдки; ґазеты розписують ся о нихъ широко а тымчасомъ показуєсь, що то лишь мудрôсть султана наробила такого клопоту цѣлôй Европѣ и нагнала єй страху безъ потребы, бо политика турецка останесь и дальше такою якъ була. Pol. Corr. дôстала якесь спеціяльне письмо изъ стороны турецкои, въ котрôмъ сказано, що покликанє нового турецкого міністерства, спеціяльно же уступленє бувшого вел. везира Кіямила-пашѣ, не значить зовсѣмъ змѣны системы въ заграничнôй политицѣ. Хочь о причинахъ, якй спонукали султана до такъ рѣшучои змѣны доси ще нѣчого не знати, то все таки можна то напевно сказати, що не якйсь новй стремленя политичнй стались причиною упадку Кіямила. Дехто вказує на то, що Кіямилъ бувъ дуже зручнымъ и оглядным политикомъ, однакожь не треба думати — такъ сказано въ згаданôмъ письмѣ — що вся дотеперѣшна политика турецка спочивала лишь на очахъ Кіямила. Оглядность и всесторонна правильность дотеперѣшнои политики була лишь наслѣдкомъ признанои загально мудрости султана и лишь та мудрôсть причинялась та й ще причиняєсь до удержаня мира въ Европѣ. Що змѣна турецкого кабінету не значить ще змѣны напряму политики, доказомъ того и то, що члены теперѣшного кабінету то люде зовсѣмъ незнанй зъ своеи политики заграници.

Акція тыхъ людей, котрыхъ теперь султанъ покликавъ до своеи рады наберє лишь черезъ него политичного значеня, а Джеватъ-паша буде такъ само сповнителемъ политичныхъ засадъ султана, якъ нимъ бувъ Кіямиль-паша. Политичне мнѣнє въ Европѣ, якъ въ тыхъ державахъ, що видять въ уступленю Кіямила-пашѣ якусь небезпечну ознаку, такъ въ тыхъ, що тѣшать ся зъ него, повинно мати завсѣгды на оцѣ особу султана въ заграничнôй политицѣ и не повинно вѣрити въ то, що змѣна кабінету въ Константинополи значить вже змѣну въ дотеперѣшнôй на всѣ стороны коректнôй политицѣ турецкои державы и зближенє Туреччины до Россіи.

Такъ отже лишь мудрôсть султана наробила клопоту Европѣ. Его мудрôсть уважала за потрѣбне розôгнати теперѣшный кабінетъ, але политика державы ще черезъ то не змѣнилась. Чому та мудрôсть султана прийшла до переконаня тои потребы, годѣ нинѣ знати. То лишь рѣчь певна, що Кіямилъ сидить въ Константинополи пôдъ строгимъ надзоромъ и очевидно веде ся якесь слѣдство, коли вызначено комісію, котра має его переслухати.

Ще оденъ причинокъ до султаньскои мудрости. Давными часами бувъ въ Туреччинѣ звычай, що коли султанови якйсь достойникъ не сподобавъ ся, то вôнъ посилавъ єму шовковый шнурокъ, нѣбы хотѣвъ єму сказати: На, повѣсь ся! Теперѣшный султанъ вôдступивъ вôдъ того звычаю. Розповѣдають отже, що день передъ димісією Кіямила-пашѣ запросивъ его султанъ разомъ зъ другими его товаришами долѣ на театральне представленє въ Илдісъ-кіоску. Представлено якусь одноактову драму, въ котрôй авторъ такъ зручно представивъ дѣяльнôсть великого везира, що той заразъ змѣркувавъ, на що заносить ся, и на другій день подавъ ся до диміссіи.

Що нашъ поглядъ высказаный вже давнѣйше, що анѣ змѣна кабінету турецкого анѣ справа дарданельска не значать ще зближеня Туреччины до Россіи бувъ зовсѣмъ оправданый, доказомъ на то теперь вôдзывъ италіяньского консуля Петра Генны зъ Константинополя въ Popolo Romano. Генна пише до згаданои ґазеты: Кіямилъ доти державъ ся, доки бувъ послушный бажанямъ султана. Новй міністры и новый великій везиръ, будуть мусѣли такъ само поступати, коли схотять удержатися на своємъ становищи. Туреччина не може нѣколи статись союзникомъ свого природного ворога; она въ якôмсь европейскôмъ конфліктѣ позôстане неутральною хиба що хтось єи зачѣпить. Въ тридержавнôмъ союзѣ видить Туреччина перепону для россійскихъ заборчихъ змагань и зъ вôдси єи прихильнôсть для Нѣмеччины. Поглядъ Temps-a, що змѣна кабінету турецкого означає якусь змѣну на поли межинародной политики, єсть отже зовсѣмъ безосновный.

Коротко сказавши, всѣ комбінаціи, якй доси роблено по причинѣ послѣдныхъ подій въ Туреччинѣ и всѣ здогады показують ся чимъ разъ больше безосновнй; въ Туреччинѣ остаєсь все подавному, бо того вымагає мудрôсть султана, котру однакожь годѣ змѣркувати и котра длятого робить трохи клопоту европейскимъ политикамъ.

Загальнй зборы „Просвѣты".

(Конець.)

По промовѣ дра Огоновского, котрый подякувавъ зборамъ за свôй выбôръ, именували зборы почестными членами товариства: посла Олександра Барвѣньского, писателя

13

Чародѣйный кафтанъ.

Оповѣданє Кольомана Міксата.

(Дальше.)

Старый кравецъ, повенъ розпуки, розповѣдавъ по цѣлôмъ мѣстѣ, яка нечувана кривда стала ся его сынови, що его пôслали Татарамъ на замученє. Тажь то значить засудити когось на смерть не переслухавши его и недавши єму боронити ся!

— Пригадайте собѣ, якъ то вы его ще три мѣсяцѣ тому назадъ любили. Зробѣть бунтъ, возьмѣть за сокиры та ґралѣ, ходѣть, я васъ поведу та здоймемо головы зъ плечей тôй „тройци". (Такъ называвъ вôнъ глумливо комісію, що теперь заступила маґістратъ).

Нѣхто анѣ не рушивъ ся; корѣнє має предѣ лишь живе дерево... хиба лишь десь въ якôмсь вôкнѣ заставленôмъ розмариномъ та мушкательками засумувала яка чорнява або бѣлява головка дѣвчины и може хиба понесло ся крôзь листє квѣтôвъ лишь глубоке зôтхненє: „Бѣдный Максимъ Лестякъ!" А вôдтакъ и тй краснй личка причаились.

— Колижь вôнъ прийде? Якже бы я хотѣвъ побачити его въ кафтанѣ. Чогожь вôнъ такъ барить ся?

На подвôрю въ ратуши сѣдлали для него коня. Легкимъ скокомъ выхопивъ ся вôнъ на коня, хочь той зеленый шовковый кафтанъ звисавъ на нѣмъ ажь по самй кôстки. Ще и посвистувавъ собѣ, коли закладавъ лѣву ногу въ стремено. Ще и два сторожѣ сѣли на конѣ и зъ добутыми шаблями ѣхали коло него та пильнували, абы не втѣкъ.

Выѣхали задною брамою, щобы цѣкавй люде, що зôбрали ся передъ ратушемъ не пôдняли смѣху та не верещали. А то не на смѣхъ але на плачь збирало ся. Тріюмвіры дивили ся зъ вôкна, доки ще можна що було видѣти въ мрацѣ, котра ставала чимъ разъ густѣйша. Панъ Путнокій затиравъ руки зъ радости.

— Ну, той вже не почує кечкеметскои трубы! (Въ Кечкеметѣ, бачите бувъ звычай трубѣти на полуднє зъ вежѣ св. Николая.) Вôдтакъ обернувъ ся живо до зôбраныхъ мѣщанъ: Теперь же берѣмъ ся чимъ скорше ладувати на возы дачку, щобы Олай-беґъ, коли розгнѣваный кинесь на мѣсто, заставъ вже посылку въ половинѣ дороги.

Сторожѣ вôдвели Лестяка лишь на конець мѣста, якъ звычайно робить ся зъ тыми, котрыхъ высилаєсь на заточенє. Такъ стояло въ приказѣ. Та й шкода бы було тыхъ сторожѣвъ посылати ихъ до ворожого табору, де ихъ чекала неминуча смерть.

Може Лестякъ и не пôйде далеко, може де въ корчѣ залѣзе, свѣтъ предѣ широкій и має ажь чотири концѣ — ну, най робить, що хоче, кобы лишь тутъ не бувъ на завадѣ.

Але отъ якъ разъ найшли свого. Коли вôнъ такъ собѣ ѣхавъ безконечнымъ полемъ, вкрытымъ снѣгами, думавъ собѣ:

— Пôйду въ свѣтъ, бо мушу. Коли тутъ лишу ся, то пропаду на вѣки. Колижь пôйду, то може бути, що мене ще колись назадъ закличуть. Олай-беґъ чоловѣкъ розумный; що єму по мертвôмъ; живый все таки єму придасть ся, тажь вôнъ невôльниками торгує. Въ найгôршôмъ случаю поведе мене въ неволю. На то можна все таки зважитись.

Пустивши поли вôдъ свого кафтана по кони, вдаривъ шкапу прутомъ и она трохи пôгнала ся. Алежь бо той кôнь мавъ и щастє. Ще вчера обертавъ громадску ступу, а нинѣ вѣзъ ѣздця на сѣдлѣ. (Панове зъ комісіи урадили, що Татарамъ буде и такои шкапы.)

— По смерть собѣ ѣду, — розбиравъ ѣздець въ своѣй головѣ и въ нѣмъ ажь кипѣло. Ажь кулаки затиснувъ.

— Ой кобы то ще я мôгъ коли вернути.

Вôдтакъ давъ коневи въ бôкъ зъ такою силою якъ бы бивъ якого радного, а бѣдный кониско знѣсъ и то терпеливо. Звѣявъ ся острый вѣтеръ. Вôдъ чаляношского ставу понѣсъ ся якйсь шумъ и гамôръ: то Татары выкрикували въ Таборѣ.

Михайла Комара, писателя Василя Чайченка, Василя Тарновского, о. Іосифа Заячковского зъ Лопянки, Ивана Борисикевича, посла Юл. Романчука и о. Іос. Витошиньского зъ Денисова, и выбрано контрольну комісію, до котрои войшли: проф. дръ Юліянъ Целевичь, проф. Сальо и проф. Громницкій.

На порядокъ дневный прийшли опôсля внесеня членôвъ и вывязалась діскусія. Учитель зъ Денисова п. Бородієвичь звертавъ увагу на незрозумѣлость книжочокъ Просвѣты що до выслову, писаныхъ украинскими писателями и домагавъ ся, щобы книжочки були редаґованѣ говоромъ чисто галицкимъ. Въ тôмъ дусѣ поперъ Бородієвича и посолъ Сѣчиньскій, признаючи, що п. Бородієвичь, яко педаґоґъ, стыкаючій ся безпосередно въ просвѣтныхъ справахъ зъ простолюдиномъ, має повну правду за собою. Посолъ Сѣчиньскій выходить зъ того становища, що „де ходить о елементарну просвѣту народа — тамъ треба уживати матерньои мовы въ найтѣснѣйшôмъ значеню“. Посолъ Барвѣньскій замѣтивъ, що, абы вдоволити жаданю п. Бородієвича, треба бы выдавати окремѣ книжочки для Лемкôвъ, Гуцулôвъ, Подолянъ и т. д., коли тымчасомъ по гадцѣ пос. Барвѣньского, письменна мова и въ Галичинѣ, въ Буковинѣ и въ Украинѣ однакова и єи треба уживати та збогачувати зъ устъ народа, а незрозумѣлѣ для якоись стороны слова пояснювати въ замѣткахъ. Тои самои гадки бувъ и о. Свѣтенькій, котрый вказувавъ на те, що нарôдъ розумѣє „дуже добре“ Шевченка, хочь вôнъ Украинецъ. На внесенє п. Врецьоны, замкнувъ голова надъ тымъ предметомъ діскусію, — заявляючи, що выдѣлъ товариства выхôснує уваги бесѣдникôвъ та внескодавцѣвъ. О. Евстахій Цурковскій зъ Настасова домагавъ ся, щобы товариство не видавало самѣ книжочки еґоистичнѣ, поучаючѣ, якъ має читатель тои книжочки зô всего самъ користати, але щобы були и такѣ книжочки, котрѣ учили бы и пожертвованя для загалу. А що матеріялъ въ теперѣшныхъ выдавництвахъ не повязаный зъ собою, то треба, абы товариство выдавало такъ якъ давнѣйше часопись періодичну „Письмо зъ Просвѣты“. Селянинъ Павло Думка розвернувъ яснѣйше гадку о. Цурковского що до выдаваня „Письма зъ Просвѣты“, бо домагавъ ся именно, щобы тая часопись порушувала справы читалень, хорôвъ, спôлокъ господарскихъ, крамниць и ин. черезъ що знали бы члены, якъ що де розвиває ся, отже тымъ способомъ и начеркнувъ вôдразу и програму выдавництва и то въ дусѣ новыхъ, змѣненыхъ недавно статутôвъ „Просвѣты“. О. Юрій Чубатый жадавъ вôдъ Просвѣты посередничення селянамъ, що переносять ся въ иншѣ стороны а вôддають ся въ опѣку жидôвъ, якъ се дѣє ся въ Збаражчинѣ; о. Дудровичь зажадавъ такожъ окремои книжочки вôдъ товариства, котра бы пояснила еміґраційный рухъ межи селянами до Америки.

На внесенє п. Ґецева замкнено діскусію, а дръ Огоновскій подякувавъ зôбранымъ за численну участь въ народахъ, п. бурмістрови Кузьминьскому за салю и розпустивъ зборы.

Переглядъ політичный.

Є. Вел. Цѣсарь, передъ выѣздомъ на маневры до Голгоча, вôдобравъ присягу вôдъ новоименованого гр. кат. епископа въ Мукачи' о. Фирчака, а церемонію присяги Преосв. еп. Куйловского, вызначену на день 8 с. м., вôдложено ажь до повороту Є. Величества зъ маневрôвъ.

Молодоческій посолъ Лянґъ заявивъ на зборѣ выборцѣвъ, що Чехи не одержать державного права, бо такъ званѣ автономісты Поляки и Словенцѣ, тому противнѣ, черезъ що Чехи выступлять зъ парляменту. Выборець Стястный, поставивъ внесенє, абы, коли збере ся парляментъ, молодоческі послы заинтерпелювали правительство, якъ оно задивлює ся на ческе право державне. Сли правительство спротивить ся, або не вôдповѣсть, тогди най послы выступлять зъ Рады державнои. Лянґови ухвалили выборцѣ вотумъ довѣрія. Въ подôбнôмъ дусѣ розбирано квестію ческого права державного на молодоческихъ зборахъ въ Таборѣ, де сказано було, що дѣяльность молодоческихъ послôвъ була за мала, недостаточна, та мало енерґічна, и ухвалено резолюцію, взываючу молодоческихъ послôвъ до енерґічнѣйшои акціи въ Радѣ державнôй и до интерпеляціи правительства, що оно думає о жаданяхъ короны св. Вячеслава.

Зъ Берлина доносять до вѣденьскои „Montags-Revue“, що о ходѣ конференціи межи ґр. Кальнокимъ и канцлеромъ Капрівімъ, доси нѣчо не чувати; однакъ въ берлиньскихъ кругахъ припускають, що змѣны, якѣ незадовго наступлять въ австроугорскôмъ и нѣмецкôмъ тѣлѣ дипльоматичнôмъ, будуть стояти въ звязи зъ тою важною конференціею. Рѣшучо запевнюють, що информаційна служба обохъ державъ на Всходѣ єсть недостаточна, коли зважить ся великаньску дѣяльнôсть, яку розвиває тамъ Россія. Въ тѣлѣ консулярнôмъ мають настати такожь важнѣ змѣны персональнѣ.

Дописъ.

Вôдъ Городка.

(Нещасливѣ выпадки въ Черлянахъ. — Черляньска читальня. — Огонь въ Яртищевѣ).

Подаю вамъ деякѣ вѣсти зъ нашого кут[а]. Правда, не всѣ веселѣ, але щожь робити! Коли нема солодкихъ яблокъ, то треба и кваснѣ кушати.

Недавно тому ставъ ся въ Черлянахъ такій выпадокъ. Маґазинѣръ зъ фабрики паперу, Мадей, пôславъ Гринька Израителя, щ[о] бувъ въ папѣрни на роботѣ, до своєи хаты по стрѣльбу. Той несучи набиту стрѣльбу и не знаючи о тôмъ, вымѣривъ зъ жартôвъ на Михайла Горбача, робôтника фабричного, т[а] потягнувши за язычокъ, выстрѣливъ та вса[]дивъ єму въ животъ цѣлый набôй качог[о] шроту. Помимо скорои помочи лѣкарскои Михайло Горбачь умеръ до третого дня. На початку знову сего мѣсяця зôйшла ся була громада черляньска у коршму на раду, бо тамъ ще такій стародавный поганый звычай, що всѣ свои орудки громадскѣ въ коршмѣ зал[а]годжують. Господарь Федько Матула ставъ ся дужати зъ деякими парубками, котрый котрого переможе. Радный Войтко Марцинишинъ придивляючись тôй забавѣ, набравъ такожъ охоты поборотись та каже до Федька Матулы: „Чекай, я тобѣ покажу, якъ у войску мене учили дужати ся“, та взявши Федька своими руками попôдъ пахи за голову, трѣпнувъ нимъ такъ объ землю, що той вже не змôгъ встати, ино вôсѣмь хлопôвъ занесли єго до дому, а за тридцять шѣсть годинъ померъ. При судовой лѣкарской обдукціи показало ся, що Федько Матула, 40-лѣтный, сильный хлопъ, мавъ зломанѣ крижѣ и каркъ.

Теперь зачувати, що въ Черлянахъ має настати постерунокъ жандармеріи. Чи жандармы богато причинять ся до удержаня лучшого ладу въ громадѣ, годѣ сказати напередъ. Я бы скорше думавъ, що до выкорѣненя піянства та непорядкôвъ въ тôй громадѣ бôльше бы причинилась читальня, єсли бы люде зъ бôльшою охотою до неи горнулись. А читальня въ Черлянахъ заснована передъ пôвроком головно заходами п. Качмарского, учителя мѣсцевого, зъ рамени польского товариства „Wydawnictwa ludowego“. Головою сеи читальнѣ є Иванъ Марцинишинъ, заступець Илько Баранъ, секретарь Волод. Качмарскій, а члены выдѣлу кс. Зелиньскій, латинскій парохъ городецкій, и Газъ, машиністъ зъ папѣрнѣ. Читальня досыть добре розвиває ся, має до теперь 40 членôвъ, а попри польскѣ книжочки популярнѣ має надъ 60 книжочок[ъ]

— Ѣдь, коню, ѣдь!

Єму треба було ѣхати попри загороду плетену зъ очерету, де бувало зимувало стадо. Стѣнки загороды лишь слабо засланяли вôдъ вѣтру. Лестякъ мусѣвъ конче попри ту загороду ѣхати. Зъ коня видѣвъ вôнъ добре, що тамъ стоить якійсь чоловѣкъ въ чорнôмъ капелюсѣ зъ широкими крысами и загорненый въ плащь: може вôнъ сховавъ ся тамъ вôдъ заметели. Чоловѣкъ той пôдôйшовъ близше та вôдозвавъ ся:

— Станьте-ко на слово, пане Лестякъ.

Лестякъ и не подививъ ся въ ту сторону лишь вôдповѣвъ гнѣвливо.

— Нема такого слова, щобы мене тутъ задержало!

— То я — Цінна.

Отъ и знайшло ся слово, котре єго задержало, ба, вôнъ и зъ коня скочивъ.

— Нещасна дѣвчино, а тыжь зъ вôдки тутъ взяла ся? Алежь бо зъ тебе и хорошій ледѣнь. И при тôмъ вôнъ усмѣхнувъ ся, але такъ жалôстно и сумно, що ажь страхъ.

— Добре, що вы зъ коня злѣзли, бо я и такъ заразъ на него сяду. Ходѣть же сюды поза стѣнку, але заразъ, та скиньте кафтанъ, най я єго уберу.

— Чи ты вдурѣла?

— Я все добре розважила, коли почула дома, куды васъ посылають. Коли пôйдете туды, то васъ убьють, або поведуть въ неволю; що, нѣ?

— Та добре кажешь, Цінно!... Але менѣ лишь якось дуже дивно, що ты тутъ.

Вôнъ споглянувъ на ню змѣшаный и не мôгъ на ню надивити ся.

— Коли васъ убьють, то вже не встанете.

— Ну, та то правда.

— Жартъ на бôкъ! Зъ васъ якійсь страшный чоловѣкъ! А коли васъ возьмуть въ неволю, то певно нѣхто васъ не выкупить. Раднѣ бы до того не допустили.

Максимъ закусивъ губы.

— Але коли я пôйду и скажу, що то я Лестякъ, а они схотять мене убити, то спôзнають, що я женщина, а Татари не роблять женщинамъ нѣчого злого, то вы можете мене выкупити; а колижь мене возьмуть лишь въ неволю, то зможете мене тымъ лекше яко Лестяка выкупити. Давайтежь скорше сюды кафтанъ.

И коли она такъ солодкимъ голосомъ пôдлещувалась до него, стягнула поволи и кафтанъ зъ него.

Максимъ Лестякъ опиравъ ся.

— Нѣ, нѣ, що тобѣ въ голову влѣзло!

Але Цінна таки єго переконала.

— Може бути, що и такъ, — казавъ Лестякъ и теръ рукою по чолѣ. — Я тебе выкуплю, розумѣє ся, що выкуплю. Але зажди трохи, бо самъ не знаю, що робити.

Але дѣвчина не чекала; она загорнула ся въ кафтанъ и въ однôй хвили зробила с[я] на кони. За хвильку пôзнѣйше щезла вже въ мрацѣ. Лестякъ бѣгъ якъ скаженый за нею.

— Зачекай! — кликавъ вôнъ грôмкимъ голосомъ. — Я тебе не пущу. Чуєшь, кажу стôй!

Але вôнъ сердечный мôгъ собѣ здорово кричати. Найшла на него слаба хвиля и сталъ ся. Одна слаба хвиля єсть зародкомъ упадку великихъ мужѣвъ. Дѣвчина поѣхала и опинила ся ажь въ таборѣ Татарôвъ.

— Ведѣть мене передъ вашого вождя. Я Максимъ Лестякъ, посолъ зъ Кечкемету.

— Злѣзь зъ коня, добрый чоловѣче, я тебе поведу — сказавъ якійсь присадкуватый Татаринъ таки добре по мадярски. Кечкеметскій начальникъ давъ тобѣ злого коня. Але ось и нашь панъ, беґъ-Олай, аллахъ нехай свѣтить на єго бороду.

И въ самôмъ дѣлѣ зъявивъ ся премогучій Олай-беґъ на краснôмъ карôмъ кони и хотѣвъ якъ разъ оглядати войско.

— Прийшовъ посолъ зъ Кечкемету, всемогучій беґу! — оповѣстивъ присадкуватый Татаринъ.

…скихъ, одержаныхъ переважно даромъ вôдъ „Просвѣты“.

Кôлька тыжднѣвъ тому згорѣла въ Ярищевѣ хата и всѣ будынки жида Лейбы Друкера, котрый тутъ мае хорошу реальнôсть. Въ огни попаривъ ся самъ Лейба Друкеръ и двое дѣтей. Огонь, якъ догадують ся, бувъ пôдложеный зъ пôмсти, бо Лейба займае ся добуванемъ и доставою камѣня на гостинець цѣсарскій, та при тôмъ мае камѣнярѣвъ богато покривдити. Шкода була убезпечена.

Авт.

Новинки.

— **Именованя.** Ц. к. краева Рада шкôльна именувала Теофіля Микульского въ Струтинѣ дѣйстнымъ учителемъ при школѣ етатовôй въ Пôдмихайлю.

— **Вôдзначеня.** Є. Вел. Цѣсарь надавъ повѣтовому комісареви въ Лѣську, Іосифови Студиньскому, при нагодѣ перенесеня его въ станъ супочинку, — золотый хрестъ заслуги зъ короною.

— **Перенесеня.** Дирекція почтъ и телеґрафôвъ перенесла управителя почтового, Генрика Ґлязаревича зъ Пôдволочискъ до Дрогобича.

— **Конкурсы.** Дирекція почтъ и телеґрафôвъ розписала конкурсъ на кôлька посадъ асистентôвъ почтовыхъ зъ речинцемъ до 27 с. м., дальше конкурсъ на почтмайстра въ Гвôздци коло Коломыи зъ речинцемъ до 20 с. м. — Обводовый судъ въ Самборѣ пошукуе двома вправными дієтарями, котрѣ були бы способнѣ выконувати пôдготовавчѣ роботы до заводженя новыхъ книгъ грунтовыхъ. — Громада мѣста Болехова оголошуе конкурсъ на сталого ветеринаря мѣского въ рѣчною платнею 200 зр.; речинець на поданя до дня 15 жовтня с. р.

— **Авдієнціи.** Є. Ексц. п. міністеръ справедливости, гр. Шенборнъ пôдчасъ свого побуту у Львовѣ буде удѣляти авдієнціи въ палатѣ Намѣстницкôй такъ: дня 12 вересня вôдъ години 11 до 1-ои въ полудне; дня 14 вересня вôдъ 2 до 4 зъ полудня. Хотячѣ бути на авдієнціи нехай зголосять ся до канцеляріи президіальнои ц. к. высшого суду краевого.

— **Зъ Рогатина** доносять, що вечерокъ „дванацятки“, заповѣдженый на 20 с. м. вôдбуде ся о оденъ день пôзнѣйше, т. є. дня 21 вересня.

— **Концертъ** на дохôдъ фонду будовы руского театру вôдбуде ся въ Коломыи при участи дванацятки дня 15 вересня, а по концертѣ наступить забава зъ танцями. Вступъ вôдъ особы 1 зр., фамілійна карта (на 4 особы) 3 зр. Початокъ о годинѣ 8 вечеромъ. Хтобы черезъ ошибку не одержавъ запросинъ, зволить вôднестись до комітету, взглядно о. Кл. Кульчицкого въ Коломыи. Комітетъ просить пань о найскромнѣйшій строѣ вівитовій, за те патріотичнѣйшимъ буде дѣломъ грошѣ замѣсть на строѣ обернути на наддатки для будовы народного театру.

Беґъ споглянувъ на посла и ставъ дуже пильно приглядатись кафтанови, а вôдтакъ промовивъ лагôдно:

— Оберни ся, честный молодче, коли моя просьба не робить тобѣ прикрости.

Цінна обернулась.

Беґъ Олай кинувъ окомъ на кафтанъ зъ заду, вôдтакъ скочивъ зъ коня, кинувъ ся передъ Цінну лицемъ на землю и тричи поцѣлувавъ кафтанъ въ самъ крайчикъ. Цінна выдивилась на него своими великими чорными очима.

— Аллахъ великій а Могамедъ его пророкъ. Що прикажешь после зъ мѣста Кечкемету?

Покôрно и зôгнутый въ двое стоявъ вôнъ передъ нею. Цінна трохи була въ клопотѣ, але вôдтакъ вôдозвалась острымъ голосомъ:

— Забирайтесь въ сей часъ зъ пôдъ мѣста Кечкемету!

Олай-беґъ пôднѣсъ свои заспанѣ баранячѣ очи до неба, а вôдтакъ звернувъ ся до войска и крикнувъ на все горло:

— Пойдемо зъ вôдси! Сѣдлайте!

(Дальше буде.)

— **Страшна смерть** спôткала тамтого тыждня паляча зелѣзничого въ Стрыю. Машиністъ казавъ ему злѣсти зъ машины и поправити на передѣ шрубу. Палячь не встигъ ще вôдступити ся, а машиністъ пустивъ уже машину въ рухъ, котра переѣхала паляча на мѣсци. Нещастный лишивъ сиротами кôлькоро дѣтей, жѣнку вдовицю. Машиністу засуспендували.

— **Въ Романôвцѣ** пов. теребовельского, згорѣла — якъ намъ доносять. — дня 31 н. серпня с. р. о 11 год. передъ полуднемъ школа и приналежный до неи будынокъ господарскій въ цѣлымъ майномъ, полѣткомъ и пашею, тамошного учителя Іосифа Ковальского. Причина огню незвѣстна. Школа була убезпечена. Жертвою павъ тôлько учитель, позаякъ люде тамошнѣ, зъ заложеными руками приглядаючись нещастю, не помагали ратувати. Громада вправдѣ мае власну нову сикавку — але тую пожичае заедно жидови посесорови до машины. Въ день огню не знали зверхники, куды за нею глядѣти. Уже огонь на добре розширивъ ся, коли нарештѣ принесли тую сикавку — але въ якôмъ станѣ? Вужь въ кôлькохъ мѣсцяхъ перегнилый, замѣсть на огонь выливати воду, дѣрами вытрыскуючи, заливавъ людямъ очи. Понехано отже тую роботу, та люде байдужнѣ на чуже нещастє, почали розходити ся до дому. Завдяки однакъ людямъ чужимъ, котрѣ на голосъ звона зъ сусѣдного села Мошлоницѣ на ратунокъ поспѣшали, въ особенности начальникови громады ч. Лужецкому и секретарю п. Личиньскому, котрѣ зъ собою и свою сикавку привезли та гашенемъ огню щиро заняли ся, не розширивъ ся огонь на сусѣднѣ хаты. Честь вамъ и слава за те добрѣ люде, що умѣете ближнього въ нещастю ратувати, — соромъ и ганьба вамъ романôвскѣ люде, що жиете въ байдужности на все, що нѣ серця, нѣ розуму не маете нѣ для себе нѣ для своихъ ближныхъ!

Всячина.

— **Штучный дощь.** Єсть рѣчею певною, що сильне потрясене воздуха причиняе ся до спаданя дощу на землю. Доказомъ на то суть не лишь громы, по котрыхъ майже завсѣгды слѣдуе значный спадъ дощу, але такожь и досвѣды, зробленѣ на поляхъ битвъ пôдчасъ войны. Вже не разъ були случаѣ, що мимо погоды, по сильнôмъ стрѣляню зъ пушокъ, небо засувалось хмарами и спадавъ дощь. Сей досвѣдъ подавъ отже предприемчивымъ Американцямъ гадку, робити пôдчасъ посухи штучный дощь на великѣ розмѣры. Першій до того взявъ ся „професоръ“ Міерсъ въ американьскôмъ мѣстѣ Франкфуртѣ не далеко Утіки въ ню-йоркской державѣ. Маерсъ не есть професоромъ, а есть лишь великимъ богачемъ, и мае коло Франкфурту такъ зв. „бальонову ферму“, фôльварокъ, де есть фабрика бальонôвъ найбôльша на цѣлу Америку. До него приходять всѣлякѣ вынахôдники зъ своими новыми вынаходами, котрѣ нѣбы то мають бальоны такъ улѣпшити, що люде будуть могли лѣтати ними якъ птахи у воздусѣ. Міерсъ маючи богато грошей, платить имъ за ихъ вынаходы и берось заразъ выпробувати ихъ новопридуману машинерію. Они то и назвали его професоромъ.

Той Маерсъ отже взявъ ся послѣдными часами выробляти штучный дощь въ той способъ, що пускае великій бальонъ въ гору, наповненый воднемъ и киснемъ, ґазами, котрѣ запаливши сь, выбухають зъ страшною силою и громовымъ гукомъ и тогди зъ нихъ робить ся вода. Але не зъ нихъ мае ся робити дощь, лишь зъ тои пары яка есть въ горѣ у воздусѣ. Міерсъ зажадавъ бувъ вôдъ правительства Сполученыхъ державъ великои сумы на свои дальшѣ досвѣды, але правительство дало всего лишь 9 тысячѣвъ долярôвъ (около 24 тысячѣвъ зр.) и призначило ще до робленя тыхъ досвѣдôвъ ґен. Діренфорса. Міерсъ и Діренфорсъ взяли отже зъ собою сто „бальонôвъ дощевыхъ“ кождый по 10 стôпъ въ промѣрѣ и поѣхали зъ ними на пустиню Мідлендъ въ державѣ Тексасъ робити тамъ пробы.

Теперь надôйшла зъ Америки вѣсть, що пробы Міерса и Діренфорса удали ся вповнѣ. Діренфорсъ пустивъ насамперед оденъ бальонъ наповненый киснемъ и воднемъ, высоко въ гору и пôдпаливъ тѣ ґазы за помочею електрики. Выбухъ бувъ страшный и зовсѣмъ подôбный до грому. Въ 10 мінутъ пôзнѣйше пущено множество орлôвъ зъ паперу, котрымъ до хвостôвъ попривязувано дінамітовѣ набоѣ и рôвночасно пôдпалено всѣ електрикою. На конець выстрѣлено такожь и на землю на просторѣ двохъ анґлійскихъ миль (пôвъ милѣ нашои) квадратовыхъ множество дінаміту, такъ, що дымъ пôднѣсъ ся на якихъ 200 стôпъ въ гору. Закимъ проба була розпочала ся, не було на небѣ анѣ одной хмарки, ажь по пробѣ и небо вôдповѣло по свому, заразъ насунулись густѣ хмары и почавъ лити дощь якъ зъ коновки и то на просторѣ 100 миль анґлійскихъ (50 нашихъ). Ґен. Діренфорсъ буде теперь вести дальшѣ пробы. Треба однакожь мати и то на увазѣ, що та вѣсть прийшла зъ Америки, зъ краю гумбуґу и не знати ще на скôлько она правдива. Колибъ такъ дѣйстно було, якъ теперь доносять, то вже посуха не робила бы людемъ шкоды, а оставалось бы ще придумати способъ, якимъ можна бы великѣ зливы и грады вôдъ землѣ вôдвертати.

Господарство, промыслъ и торговля.

— Квашене пôйло для коровъ. Оденъ нѣмецкій господарь зробивъ то спостереженє, що ґрисъ заквашеный квасным тѣстомъ и ужитый на пôйло для дôйныхъ коровъ есть далеко лѣпшій якъ незаквашеный. Вôнъ зробивъ таку пробу: три его дѣйнѣ коровы доставали черезъ 14 днѣвъ ґрисъ розпущеный звычайнымъ способомъ лишь въ водѣ на пôйло и черезъ той часъ, мѣривъ вôнъ докладно, кôлько молока дають коровы. По тôмъ часѣ, робивъ вôнъ вже зъ вечера пôйло зъ ґрису на другій день, уживаючи до того теплои воды, (не кипятку) и додававъ до того трохи квасного тѣста. То пойло дававъ вôнъ на другій день коровамъ и знову черезъ 14 днѣвъ мѣривъ докладно, кôлько молока они дають. Показало ся, що по заквашенôмъ пôйлѣ дали три коровы черезъ 14 днѣвъ о 24 літрôвъ молока бôльше, якъ по звычайнôмъ пôйлѣ. Для ще лѣпшои пробы, дававъ вôнъ зновъ черезъ 14 днѣвъ звычайне пойло, а коровы давали зновъ менше молока. Показало ся такожь, що заквашеный ґрисъ дуже добре давати безрогамъ призначенымъ на тученє. Может дехто и зъ нашихъ господарѣвъ схоче спробовати сего способу. Не завадить.

Торгъ збôжемъ.

11 вересня	Львôвъ	Терноπôль	Пôдволочиска	Ярославъ
Пшениця	10—10·50	9·— 10·—	9·—10·25	9·25 10·60
Жито	8·50—9·—	8·25—8·90	8·35—9·—	8·75—9·25
Ячмѣнь	5·——7·75	5·——7·50	5·——7·30	5·25—8·—
Овесъ	7·50—7·85	6·— 10·—	6·90—7·15	7·50—8·—
Горохъ	—·——·—	6·— 10·—	6·— 10·50	6·30—9·75
Выка	—·——·—	—·——·—	—·——·—	—·——·—
Рѣпакъ	12.—13.50	12·—13.—	12·—13·—	12·25 13·60
Хмель	—·——·—	—·——·—	—·——·—	—·——·—
Конюшина чер.	42·—52·—	41·—48·—	41·—47·—	42·—52·—
Конюшина бѣла	—·——·—	—·——·—	—·——·—	—·——·—
Оковита	17·—17·70	—·——·—	—·——·—	—·——·—

Все за 100 кильо netto безъ мѣшка.

Оковита готова за 10.000 літр. пр. loco Львôвъ вôдъ 17·— до 17·75 зл.

Жито пошукуе ся.

Хмель вôдъ 55·— до 60·— за 56 кильо.

Телеграмы.

Вѣдень 11 вересня. Проґрама подорожи Є. Вел. Цѣсаря до Праги вже остаточно уложена. Є. Вел. Цѣсарь приѣде до Праги дня 27 с. м.

Берлинъ 11 вересня. Позичка російска въ Франціи въ сумѣ 500 міл. франкôвъ прийде зъ концемъ жовтня до субскрипціи.

Вôдвѣчальный редакторъ: Адамъ Креховецкій.

Оголошеня до *Народнои Часописи* принимае Контора **Льеопольда Литыньского,** *Львôвъ, Валова, 14.*

Ретельна и користна пропозиція.

Особа интелиґентна могуча сейчасъ вложити яко пожичку до вже истнуючого, цѣлком певного интересу 3 до 5 тысячей злр. отримае крôмъ вôдповѣдноп забезпеки капиталу, вô повѣдне помешкане и цѣле удержане, а о скôлько буде мôгъ бути ужитымъ въ дѣлѣ, (х тяй бы лишь до проваджения касы въ склепѣ) одержить особну нагороду.

Близша вѣдомость у п. **Болеслава ЛЯСКОВСКОГО у Львовѣ**, ул. Пекарска, ч. 21.

АПТЕКА ПÔДЪ „СРѢБНЫМЪ ОРЛОМЪ“

ЖИГМОНТА РУКЕРА

поручае:

Олѣй рыбій въ двохъ родахъ, **жовтый** однократно дестилованый, дуже добре дѣлаючій противо зафлегмленя, остроты крови, недокровности, скрофуламъ и т. д.; **бѣлый** пріятнѣйшій ôдъ першого, бо двократно чищеный и дестилованый. До набутя въ бутелькахъ по 60 и 80 кр.

Понеже новою уставою торговельно-промысловою строго заборонено домокружну продажь вещей церковныхъ обѣзджаючимъ по селахъ и мѣсточкахъ, всякій вещій церковній, якъ фелоны, хоругвы и прч. спродавати, — проте поручае:

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ
АНТОНІЯ СТАХІЕВИЧА
въ Тернополи,

Всечестнѣйшому Духовеньству, Брацтвамъ церковнымъ велико заосмотреный складъ матерій церковныхъ на фелоны и спродае по цѣнахъ зниженыхъ **фелоны** (свѣтлі, багряній, зелені и чорній):
зъ вовняного найлучшого адамашку по зр. 30, 34, 40.
зъ пôвшовковыхъ матерій французкихъ по зр. 45, 52, 58, 65.
зъ шовковыхъ матерій французкихъ по зр. 70, 80, 90, 100 и висше.

Хоругви брацкій зъ вовняного найлучшого адамашку зъ вышитыми крестами по зл. 20. зъ образами по зл. 30. — **Хоругви шовковій** по зл. 70 и 75.

Всяку утварь церковну, якъ шалѣ до монстранціи, бурсы, дальматики, стихарѣ и прч. въ великôмъ выборѣ на складѣ.

Направы фелонôвъ принимае ся.

Упрашаю всякій замовленя впростъ до торговлѣ моеи адресувати. На желане высылаю готовій церковній до выбору, або прôбки матерій.

Торговля товарôвъ зелѣзныхъ

ЯКОВА САХСЕНГАВЗА
у Львовѣ ул. Краковска ч. 19

поручае:

Всякій предметы зелѣзній, а именно:

Всякій предметы кухонній, господарскій, знаряды домовій. ваги и т. др.

Все въ найлѣпшôмъ родѣ и по цѣнахъ найнизшихъ.

Мешканьцѣ Львова!

можуть хôснувати ся знаменитымъ вынаходкомъ

проф. Соксельета

молоко стерилізоване

пôсля методы того професора, есть найлѣпшимъ зъ штучныхъ кормôвъ для немовлятъ и заступае цѣлкомъ кормъ грудный.

Дѣти, скормлені тымъ молокомъ не слабують на жадній слабости жолудковій або кишковій и въ загалѣ не пôдлягають такъ легко слабостямъ.

Цѣна мѣсячного кормленя 180 фляшокъ 7 зл.

Молоко коштуе найменше два разы тôлько.

Проспекта и поясненя даромъ. Замовленя пріймае

Контора Льеопольда Литыньского,

у Львовѣ, при улицѣ Валовôй ч. 14 (побôчь Центральнои Каварнѣ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГИПОТЕЧНОГО

купуе и спродае

всякій ефекта и монеты

по курсѣ деннôмъ найдокладнѣйшомъ, не числячи жадноп провизіи.

Яко добру и певну льокацію поручае:

4½% листы гипотечнй.	**4%** пожичку пропинаційну галицку.
5% листы гипотечнй преміованй.	**5%** „ „ буковиньску.
5% листы гипотечнй безъ преміи.	**4½%** пожичку угорскои желѣзнои дороги державнои.
4½% листы Тов. кредитового земс.	**4½%** пожичку пропинаційну угорску.
4½% листы Банку краевого.	
4½% пожичку краеву галицку.	

4% угорски Облигаціи индемнизаційнй,

котрй то паперѣ контора вымѣны Банку гипотечного всегда купуе и продае **по цѣнахъ найкористнѣйшихъ.**

Увага: Канторъ вымѣны Банку гипотечного пріймае ôдъ Вп. купуючихъ всякй **выльосованй, а вже платнй мѣстцевй** паперѣ цѣннй, якъ також **купоны за готôвку, безъ всѣлякои провизіи, а противно замѣсцеви,** лишень за ôдтрученьемъ коштôвъ.

До ефектôвъ, у котрыхъ вычерпали ся купоны, доставляе новыхъ аркушѣвъ купоновыхъ, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поноситъ.

Всякого рода

ВИНА

лѢчничй

достати можна кождого часу въ конторѣ

Льеопольда Литыньского

у Львовѣ, при улицѣ Валовôй ч. 14.

Кефиръ.

Зъ кавказкихъ грибкôвъ незрôвнане средство диететичне, вырабляе фабрика выробôвъ гиґієнично - диететичныхъ **Льеопольда Литыньского** у Львовѣ и высылае щоденно свѣжій, на провинцію въ певныхъ означеныхъ ôдступахъ часу, числячи якъ найтаньше за опакованье.

Кефиръ есть найлѣпшимъ зъ истнуючыхъ средствъ ôдживчихъ, а въ недугахъ жолудка найрадикальнѣйшимъ лѣкомъ. Цѣна фляшки 15 к., зъ фляшкою 25 кр.

Адреса: Фабрика **Льеопольда Литыньского,** Пекарска 21, або контора Л. Литыньского при ул. Валовôй, ч. 14.

БРОНИСЛАВЪ ВИТКЕВИЧ

аптикарь у Львовѣ (улиця Жовкôвска, побôчь ра

поручае:

Нервотонъ.

Средство домове помôчне у многихъ боляхъ, р[…]матизмахъ, ломаняхъ, исхіасъ и паралижахъ.

Цѣна фляшки: 40 кр.

Подяка. Добротвôръ, 13 марта 1890.

Вп. Брониславъ Виткевичь, аптикарь, Львôвъ-Пôдза

Передъ кôлькома лѣтами черезъ апоплексію у[…]тивъ я силу въ правôй руцѣ, що тымъ тяжше мя дôткну що зъ причины того мусѣвъ я покинути выгôдне м[…] яко официялистъ приватный и зôставати зъ моею ро[…]ною безъ найменшои помочи.

Въ моихъ терпѣняхъ уживавъ я найрозличнѣйши средствъ, якй менѣ тôлько раджено, но все на дармо.

Доперва уживанье черезъ довшій часъ **„Нервотон** препоручуваного въ анонсахъ **„Календаря здоровля Л[…]польда Литыньского“**, доказало чуда! Ото теперь ру[…] рукою якъ давнѣйше. Дякую Вамъ Пане, що сво[…] чудеснымъ средствомъ стали вы найбôльшимъ добродѣ[…] терплячихъ людей. Антоній Новаковскій

COGNAC
курацийный

правдивый французскій

первоярднои фирмы Ришеръ по цѣнѣ 3.50 до 7 зр. за фляшку — высылае за послѣплатою

Льеопольдъ Лѣтыньскій,

Львôвъ, ул. Валова 14.

Зъ друкарнѣ Вл. Лозиньского пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.